

Instytut Dendrologii PAN – 90. rocznica powstania

Z cyklu „Wiadomości z Ogrodów Kórnickich”

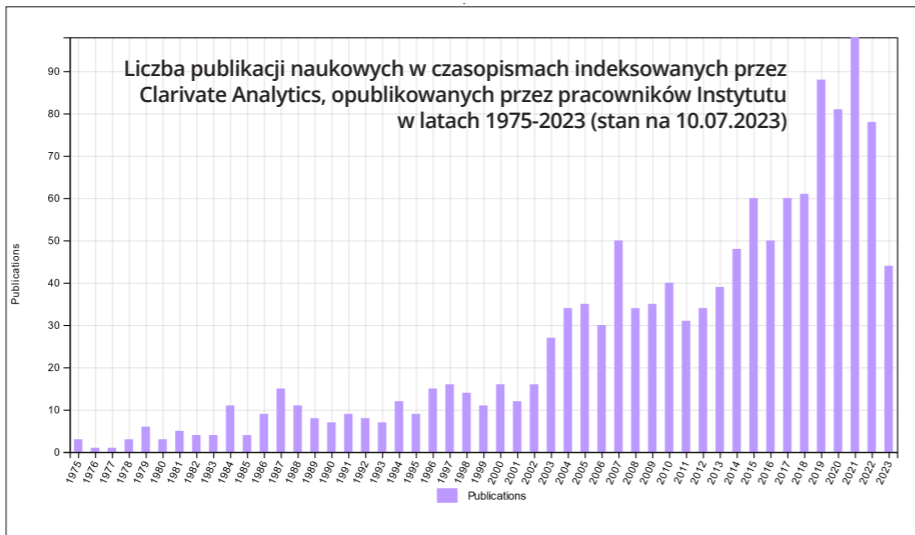
Arystokratyczne korzenie. Wyrwałość w realizowaniu ambitnych celów i wizji rozwoju. Utalentowani i zaangażowani pracownicy. Twórcza atmosfera pracy. Społeczne uznanie osiągnięć. Dziewięć dekad działalności. Tak, to Instytut Dendrologii Polskiej Akademii Nauk w Kórniku.

Początków naszego Instytutu doszukiwać możemy się w bardzo odległych czasach, albowiem już Tytus hr. Działyński (1796-1861), który w 1826 r. przejął dobra kórnickie, planował utworzenie w Kórniku szkoły wyższej, w której mieliby kształcić się przyszli leśnicy. Władze pruskie uniemożliwiły mu jednak realizację tego planu. Syn Tytusa – Jan hr. Działyński (1829-1880) – pragnął zrealizować pomysł swego ojca, co także się nie powiodło. Dopiero dzięki siostrzeńcowi Jana – Władysławowi hr. Zamoyskiemu (1853-1924) – w Kórniku rozpoczęto kształcenie leśników, choć nie na poziomie wyższym. Jednak to hr. Zamoyski właśnie, wraz z matką – Generałową Jadwigą z Działyńskich Zamoyską oraz jego siostrą – Marią, podjął decyzję o utworzeniu w Kórniku, na bazie swojego majątku, leśnego instytutu naukowego. Instytucja ta powstała, choć nie bez przeszkód.

Zakład Badania Drzew i Lasu powstał dopiero 1 lipca 1933 r., czyli po ponad ośmiu latach od śmierci naszego Fundatora – hr. Zamoyskiego, na podstawie zapisów Ustawy Sejmowej z 25 lipca 1925 r., dzięki której utworzono Fundację Zakłady Kórnickie, oraz na podstawie uchwały Kuratorium Fundacji Zakłady Kórnickie z 28 kwietnia 1933 r. Zgodnie z zapisami przywołanej ustawy, celem Fundacji Zakłady Kórnickie było „założenie i utrzymanie Zakładu badania, tak na stokach gór, jak i na równinach, wszystkiego, co wchodzi w zakres hodowli, życia, ochrony i należytego wyzyskania wszelkiego

Budynek Zakładu Dendrologii i Arboretum Kórnickiego PAN w 1972 r. (fot. Kazimierz Jakusz) oraz Instytutu Dendrologii PAN w 2022 r. (fot. Karolina Pilarz)

rodzaju drzew, tak w kraju istniejących, jak zagranicznych, mogących się krajowi zdać, leśnych, ogrodowych, użytkowych, owocowych i ozdobnych, ich drewna, owoców, liści, soków”. Zakres działalności badawczej ówczesnego Zakładu, a dzisiejszego Instytutu Dendrologii Polskiej Akademii Nauk, wciąż pozostaje aktualny. Warto wspomnieć, iż kolekcja roślin drzewiastych uprawianych w przyzłazim ogrodzie, będąca efektem starań kilku pokoleń właścicieli majątku kórnickiego, stała się najważniejszym zapleczem badawczym dla powołaanego Zakładu. Już w czasach hr. Tytusa i hr. Jana uznawana była ona za największą na ziemiach polskich, a także jedną z największych w skali kontynentu europejskiego (1,5 tys. taksonów). Dzisiaj, wciąż będąc wizytówką

naszego Instytutu i Polskiej Akademii Nauk, liczy ponad 3 tys. taksonów, a jej znaczenie naukowe i społeczne nieustannie wzrasta.

Instytut Dendrologii Polskiej Akademii Nauk jest wiodącą krajową placówką naukową, która zajmuje się interdyscyplinarnymi badaniami z zakresu biologii roślin drzewiastych na wszystkich poziomach ich organizacji i tworzonych przez nie zbiorowisk. Zgodnie z misją Instytutu, nasze główne cele obejmują prowadzenie badań naukowych, których obiektem są rośliny drzewiaste oraz upowszechnianie wyników tych badań z zachowaniem najwyższych standardów. Cele te realizowane są przez zespoły badawcze (zakłady naukowe) oraz działy pomocnicze Instytutu.

Osiągnięcia naukowe Instytutu Dendrologii PAN były przedmiotem licznych podsumowań i analiz. Najnowsza ewaluacja jakości działalności naukowej wszystkich podmiotów nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce w ramach dyscyplin naukowych, przeprowadzona w 2022 r. i obejmująca osiągnięcia z lat 2017-2021, stawia nasz Instytut w gronie najlepszych placówek naukowych w kraju prowadzących badania na wyróżniającym się, europejskim poziomie. Minister Edukacji i Nauki, po gruntownej analizie naszych osiągnięć wykonanej przez Komisję Ewaluacji Nauki, przyznał Instytutowi najwyższą kategorię naukową A+ w obu uprawianych przez nas dyscyplinach: naukach leśnych i naukach biologicznych. W zakresie nauk

leśnych ocenianych było sześć instytucji naukowych (dwie otrzymały kategorię A+), natomiast w zakresie nauk biologicznych – 43 instytucje (cztery otrzymały kategorię A+). Z kolei nieco wcześniej osiągnięcia Instytutu z lat 2016-2019 podlegały ocenie przeprowadzonej przez Radę Kuratorów Wydziału II Nauk Biologicznych i Rolniczych Polskiej Akademii Nauk. Komisja Rady Kuratorów stwierdziła wówczas, iż efektywność badań Instytutu Dendrologii PAN jest na dobrym międzynarodowym poziomie, pozycja Instytutu w krajowym obszarze badawczym jest unikalna, a Instytut znajduje się w czołówce w obrębie krajowych jednostek naukowych zajmujących się badaniami z zakresu biologii środowiskowej i leśnictwa. Ponadto Komisja, złożona z członków Polskiej Akademii Nauk, stwierdziła, iż Instytut bardzo

dobrze radzi sobie w aspekcie naukowym, a dyrekcja Instytutu ma jasną wizję oraz strategię jego dalszego rozwoju i konsekwentnie ją realizuje.

Taka wysoka ocena naszych osiągnięć to efekt pracy pracowników Instytutu. W naszym Instytucie zatrudnionych jest obecnie 106 osób, w tym 43 pracowników na stanowiskach naukowych: 7 profesorów (w tym jeden członek rzeczywisty PAN – prof. Jacek Oleksyn), 8 profesorów Instytutu, 14 adiunktów oraz 14 asystentów. Spośród wszystkich pracowników Instytutu, 9 osób posiada tytuł profesora, 14 osób stopień naukowy doktora habilitowanego, a 23 osoby stopień naukowy doktora. W strukturze Instytutu funkcjonuje pięć zakładów naukowych, tj.:

- Zakład Biogeografii i Systematyki,
- Zakład Biologii Rozwoju,
- Zakład Ekologii,
- Zakład Genetyki i Interakcji Środowiskowych,
- Zakład Związków Symbiotycznych.

Działalność naukową wspierają także pracownicy zatrudnieni w działach pomocniczych: Arboretum i Lesie Doświadczalnym, Bibliotece, Laboratorium Analiz Mineralnych, Zielniku oraz Dziale Administracyjnym, Dziale Finansowo-Księgowym i Dziale Informacji Naukowej.

O poziomie naszej placówki naukowej decyduje wiele aspektów. Naszym niezwykłym atutem jest piękna, bogata historia, w tym arystokratyczne korzenie. Zachowujemy w pamięci zasłużonych pracowników Instytutu, pielęgnujemy pamięć o nich i o ich roli w rozwoju naszego miejsca pracy. Szanując dokonania naszych poprzedników, tworzymy nowe ambitne plany i wizję przyszłych badań. Rozwijamy umiejętność twórczego rozwiązywania problemów naukowych i wzajemnie inspirujemy się do podejmowania trudnych wyzwań. Żywo reagujemy na wyzwania naukowe, społeczne i gospodarcze, wpisując się w światowe trendy, a także rozszerzamy spektrum naszych badań. Rozwijamy wiedzę ekspercką naszych pracowników i doktorantów. Jesteśmy skutecznymi ambasadorami naszych historycznych i aktualnych osiągnięć. Potrafimy łączyć badania

naukowe z potrzebami praktyki. Dbamy o rozwój infrastruktury badawczej Instytutu, a także kompetencji naszej kadry. Publikujemy coraz więcej artykułów naukowych w najlepszych czasopiśmie na świecie (ryc.). Nie zapominamy o lokalnej społeczności – wielu z nas to mieszkańcy Kórnik i okolic, stąd też żywo angażujemy się w rozwój naszej „Małej Ojczyzny”, jesteśmy otwarci na wspieranie Władz Miasta i Gminy Kórnik, chętnie dzielimy się naszą wiedzą – tu dobrym przykładem są nasze artykuły popularnonaukowe, zamieszczane w „Kórniczaninie”, w ramach cyklu „Wiadomości z Ogrodów Kórnickich”.

Jubileusz 90-lecia Instytutu Dendrologii PAN to świetna okazja do podsumowania naszych osiągnięć, ale i także do zapoznania się z wynikami najnowszych badań roślin drzewiastych i współtworzonych przez nie układów ekologicznych, prowadzonych w licznych ośrodkach naukowych w kraju. W tym roku, od 9 do 11 października, będziemy mieli okazję uświetnić nasz Jubileusz w gronie naukowców i praktyków podczas konferencji naukowej pt. „Biologia i ekologia roślin drzewiastych” (trzecia edycja). Serdecznie na nią zapraszamy. Zachęcamy także do odwiedzenia strony internetowej Instytutu (www.idpan.poznan.pl), naszego profilu w serwisie społecznościowym Facebook (www.facebook.com/InstytutDendrologiiPAN) i w serwisie internetowym YouTube (www.youtube.com/@InstytutDendrologiiPAN), gdzie można zapoznać się nie tylko z naszą aktualną działalnością, ale także zajrzeć do starszych artykułów omawiających wyniki badań i inne osiągnięcia pracowników Instytutu, także w ujęciu historycznym.

♦ Andrzej M. Jagodziński
Dyrektor Instytutu Dendrologii PAN

idpan.poznan.pl
facebook.com/InstytutDendrologiiPAN
youtube.com/@InstytutDendrologiiPAN

3. KONFERENCJA NAUKOWA BIOLOGIA I EKOLOGIA ROŚLIN DRZEWIASTYCH

KÓRNIK-POZNAŃ, 9-11 PAŹDZIERNIKA 2023

1933-2023
90
LAT
Instytutu Dendrologii
Polskiej Akademii Nauk
w Kórniku

PATRONAT

Minister Edukacji i Nauki

Prezes Polskiej Akademii Nauk

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych

KOMITET HONOROWY

Wydział Biologii i Rolnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego

Wydział Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego

Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego

Wydział Biologii Uniwersytetu Wrocławskiego

Wydział Biologii Uniwersytetu Wrocławskiego

Wydział Biologii Uniwersytetu Wrocławskiego

1933-2023
90
LAT
Instytutu Dendrologii
Polskiej Akademii Nauk
w Kórniku

JUBILEUSZ

1933 r.
Zakład Badania Drzew i Lasu

1950 r.
Zakład Dendrologii i Pomologii

1952 r.
Zakład Dendrologii i Pomologii
Polskiej Akademii Nauk

1962 r.
Zakład Dendrologii i Arboretum Kórnickie
Polskiej Akademii Nauk

1974 r.
Instytut Dendrologii
Polskiej Akademii Nauk

idpan.poznan.pl
facebook.com/InstytutDendrologiiPAN
youtube.com/@InstytutDendrologiiPAN